

नारायणेन कौरव्य तेजसाऽप्यायितस्तदा । स बभूव महातेजा भूयो बलसमन्वितः ।
 तस्य पुत्रैः खनद्विश्च बालुकान्तर्हितस्तदा । धुन्वुरासादितो राजन् दिशमावृत्य पश्चिमां ।
 मुखजेनाग्निना क्रोधात्क्रोकानुदत्तयन्निव । वारि सुखाव वेगेन महोदधिरिवोदये ।
 सोमस्य भरतश्रेष्ठ धारोर्भिकलिलं महत् । तस्य पुत्रशतं दग्धं त्रिभिरूनन्तु रक्षसाः ।
 ततः स राजा कौरव्य राक्षसं तं महाबलं । आसमाद महातेजा धुन्वं धुन्वुनिवर्हणः ।
 तस्य वारिमथं वेगमपिवत् स नराधिपः । योगी योगेन वक्रिञ्च शमयामास वारिणा ।
 निहत्य तं महाकायं बलेनोदकराक्षसं । उतङ्क दर्शयामास कृतकर्मा नराधिपः ।
 उतङ्कस्तु वरं प्रादान्तस्मै राज्ञे महात्मने । तस्याक्षयं ददौ वित्तं शत्रुभिश्चापराजयं ।
 धर्मं रतिञ्च सततं स्वर्गं वासं तथाऽक्षयं । पुत्राणाञ्चाक्षयान् लोकान् स्वर्गं ये रक्षसा हताः ।
 इति श्रीमहाभारते खिलेषुहरिवंशे हरिवंशपर्वणि धुन्वुवधे एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्य पुत्रास्त्रयः शिष्टा दृढाश्च ज्येष्ठ उच्यते । चन्द्राश्वकपिलाश्चै तु कुमारौ द्वौ कनोयसौ ।

धौन्वमारिर्दृढाश्च हर्ष्यश्चस्तस्य चात्मजः । हर्ष्यश्चस्य निकुम्भोऽभूत् चक्षुधर्मरतः सदा ।
 संहताश्चौ निकुम्भस्य पुत्रो रणविशारदः । अकृशाश्चकृशाश्चै तु संतहाश्चसुतौ नृप ।
 तस्य हैमवती कन्या सतां माता दृषदती । विख्याता त्रिषु लोकेषु पुत्रस्यास्याः प्रसेनजित् ।
 लेभे प्रसेनजिद्भार्यां गौरीं नाम पतिव्रताम् । अभिशप्ता तु सा भर्त्रा नदी वै बाहुदाऽभवत् ।
 तस्याः पुत्रो महानासोत् युवनाश्चौ महोपतिः । मान्वाता युवनाश्चस्य त्रिलोकविजयी सुतः ।
 तस्य चैत्ररथो भार्या शशविन्दाः सुताऽभवत् । साध्वो विन्दुमती नाम रूपेणासदृशी भुवि ।
 पतिव्रता च ज्येष्ठा च भ्रातृणामयुतस्य सा । तस्यामुत्पादयामास मान्वाता द्वौ सुतौ नृप ।
 पुरुकुत्सश्च धर्मज्ञं मुचुकुन्दश्च धार्मिकं । पुरुकुत्ससुतस्वासीत्समदस्युर्महोपतिः ।
 नर्मदायामयोत्पन्नः सम्भूतस्तस्य चात्मजः । सम्भूतस्य च दायादः सुधन्वा नाम पार्थिवः ।
 सुधन्वनः सुतश्चासीत्सिधन्वा रिपुमर्दनः । राजस्त्रिधर्मणश्चासीद्विदांस्त्रय्यारुणः सुतः ।
 तस्य सत्यव्रतो नाम कुमारोऽभून्महाबलः । पाणिग्रहणमन्त्राणां विघ्नं चक्रे स दुर्मतिः ।
 येन भार्या हता पूर्वं कृतोद्वाहा परस्य वै । बाल्यात्कामाच्च मोहाच्च संहर्षाच्चापलेन च ।
 जहार कामात्कन्यां स कस्यचित्पुरवासिनः । अधर्मशङ्कुना तेन राजा त्रय्यारुणोऽत्यजत् ।
 अपध्वंसेति बज्रैश्चा वदन् क्रोधसमन्वितः । पितरं सोऽब्रवीत्यक्तः क्व गच्छामीति वै मुहुः ।
 पिता च तमयोवाच श्वपाकैः सह वर्त्तय । नाहं पुत्रेण पुत्रार्थी त्वयाऽद्य कुलपांसन ।
 इत्युक्तः स निराक्रामन्नगराद्वचनात्पितुः । न च तं वारयामास वशिष्ठो भगवानृषिः ।
 स तु सत्यव्रतस्तात श्वपाकावसयान्तिके । पित्रा त्यक्तोऽवसदीरः पिताऽप्यस्य वनं ययौ ।
 ततस्तस्मिंस्तु विषये नावर्धत्पाकशासनः । समा द्वादश राजेन्द्र तेनाधर्मैश्च वै तदा ।
 दारंस्तु तस्य विषये विश्वामित्रो महातपाः । संन्यस्य सागरानूपे चचार विपुलं तपः ।